

Salsa!.doc

OPENINGSNUMMER

JAARGANG 1 | APRIL 2005

DRIEMAANDELIJKE UITGAVE

NIEUWSBRIEF VAN DE VRIENDEN VAN HET LEUVENS STADSARCHIEF

Welkom bij Salsa!

Het gebouwencomplex 'Tweebronnen', een realisatie van architect Henry van de Velde, bruist van activiteit. De meeste Leuvenaars kennen het als de oude technische school waarin nu de stadsbibliotheek is ondergebracht. De benaming 'Tweebronnen' verwijst echter naar meer. Naast de bibliotheek zijn er nog het Provinciaal documentatiecentrum, de tentoonstellingszalen, het Van de Velde-café en het stadsarchief: allemaal bronnen van informatie en ontmoetingsplaatsen voor uitwisseling van kennis.

Een stadsarchief: wat is dat, wat doet dat, waarvoor dient dat? Velen vragen het zich af. De stedelijke archiefdienst is bij het publiek niet zo goed bekend, maar wie er komt merkt al vlug dat het geen 'stoffige' dienst is waar alleen maar wat wereldvreemde nostalgici zich met het verleden bezig houden. Het Leuvens stadsarchief is een informatiecentrum waar iedereen terecht kan met vragen over het verleden en over het waarom van het heden van Leuven. De archiefdienst bestaat uit een kleine, maar dynamische ploeg mensen die vakbekwaamheid koppelen aan communicatieve vaardigheden. Zij bewaren en ontsluiten het roerend erfgoed van de stad en stellen het ten dienste van de geïnteresseerde onderzoeker.

Een stadsarchief is er echter niet alleen voor geleerden of gediplomeerde onderzoekers. De archiefdienst staat ten dienste van elke burger. Het stadsbestuur waarborgt, binnen de mogelijkheden van de wet, dankzij een goed functionerende archiefdienst dat de burger altijd kan weten wat de overheid heeft beslist, waarom een beslissing is genomen en wat er de gevolgen van zijn. Op die manier werkt het stadsarchief mee aan het realiseren van een transparant bestuur. De mate van openbaarheid van bestuur is een graadmeter voor het democratisch gehalte van de samenleving.

Een stadsarchief werkt dus niet in een ivoren toren van wetenschap en evenmin in een maatschappelijk vacuüm. De gebruikers van het stadsarchief weten dat. Zij vinden ook dat de dienst meer ondersteuning en meer uitstraling verdient. Daarom is een Vriendenkring van het Leuvens stadsarchief opgericht onder de wervende en wervelende naam Salsa!, wat staat voor 'Samen Actief voor het Leuvens Stadsarchief!'

Het bestuur van Salsa! is blij dat de kring onmiddellijk de steun en de sympathie van het Leuvens stadsbestuur kreeg. Dit gaf een erg gewaardeerde impuls voor het realiseren van heel wat plannen.

Een eerste realisatie heeft u nu in handen: de nieuwsbrief van Salsa! Deze nieuwsbrief is het informatie- en contactforum voor iedereen die interesse heeft voor wat er in en door en rond het Leuvens stadsarchief allemaal gebeurt. De werking van de dienst, het belang van de archiefbestanden die er worden bewaard en ontsloten en de activiteiten zullen er de nodige aandacht krijgen. Verder zal Salsa! door o.a. wandelingen, lezingen, filmvoorstellingen en diverse publicaties de aandacht vestigen op de meest diverse aspecten van de werking en de opdracht van het stadsarchief.

Al wie interesse heeft voor de geschiedenis van Leuven en voor de manier hoe het roerend erfgoed van de stad wordt bewaard, ontsloten en gevaloriseerd, nodigen wij van harte uit om lid te worden van Salsa! en samen actief te zijn voor het Leuvens stadsarchief. De lidmaatschapsvoorwaarden staan achteraan vermeld. Wij rekenen op uw medewerking, en... vertel ons over uw ervaringen, vondsten en resultaten en wensen i.v.m. uw onderzoek in de Leuvense bronnen.

GUSTAAF JANSSENS, voorzitter

De binnenkoer van het gebouwencomplex 'Tweebronnen'

De leeszaal van het stadsarchief

I N H O U D

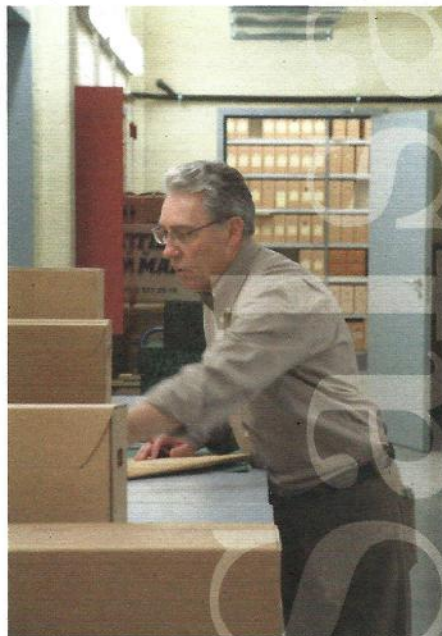
Welkom bij Salsa!	1
De gezichten van het Leuvens stadsarchief	2
Rubriek: Oude kranten vertellen	3
Activiteiten van Salsa! vzw	4
Colofon	4
Praktische informatie	4

Archivarissen Marika Ceunen en Piet Veldeman

Van links naar rechts: Sofie Struys, Elke Abbeloos, Klaartje Vandecan en Els Van Brussel

Depotverantwoordelijke Marcel Van Gronsvelt

De gezichten van het Leuvens stadsarchief

Waar het stadsarchief van Leuven gevestigd is, weten de Leuvenaars ondertussen wel. Wie echter waakt over alle documenten die in het stadsarchief bewaard worden, is vaak nog een groot vraagteken. Graag willen we u dan ook in dit eerste nummer van de nieuwsbrief van Salsal mee achter de balie nemen en het archiefpersoneel aan u voorstellen.

Marika Ceunen en Piet Veldeman zijn de twee archivissen die waken over 'het geheugen van de stad'. Beiden hebben geschiedenis gestudeerd en zijn in het bezit van het bijkomende diploma van archivaris. Marika Ceunen probeert naast haar functie als diensthoofd nog tijd te maken voor het middeleeuws archief. Het bestuderen van de Leuvense charters is haar favoriete bezigheid. Voor vragen over het archief uit de 19de en 20ste eeuw moet u echter bij Piet Veldeman zijn. Zijn grote passie is de burgerwacht, waar hij momenteel een doctoraat over voorbereidt.

Elke Abbeloos, Els Van Brussel, Klaartje Vandecan en Sofie Struys ondersteunen de archiefwerking met hun administratieve inzet. Elke volgt in hoofdzaak de culturele activiteiten op en maakt een inventaris op van het personeelsarchief. Interimkracht Els Van Brussel beantwoordt elke brief die op het stadsarchief toekomt en inventariseert de foto- en postkaartencollectie van het archief en van de collectie Eugène Sprengers. Zij zal in juni vervangen worden door een nieuwe vaste administratief medewerkster, Petra Van Ingh. Ook Sofie Struys hoort maar tijdelijk tot het personeel van het stadsarchief. Haar job als kinderverzorgster in Craenendonck heeft zij door haar zwangerschap ingeruild voor zeven maanden administratief werk in het stadsarchief. Zij helpt vooral mee met de inventarisatie van de foto- en postkaartencollectie. Voor kopieën, scans, digitale foto's e.d. tenslotte zorgt Activa-medewerkster Klaartje Vandecan.

Een zeer belangrijke job is weggelegd voor Marcel Van Gronsvelt. Als depotverantwoordelijke ziet hij erop toe dat alle archiefstukken in het depot op hun plaats staan en zorgt hij ervoor dat de leeszaalbezoeker in een minimum van tijd de gevraagde stukken kan inkijken.

MARIKA CEUNEN, archivaris

Stoutmoedige dief. — Maandag avond, stapte zekere M. Hubert Faigneux, woonachtig te Luik, in onze statie uit een trein. Eensklaps liep een kerel hen tegen het lijf en ontrukte hem eene portefeuille welke eene aanzienlijke geldsom inhield. De kerel liep in volle vaart de statie uit, het Statieplein over en ijdde de Statiestraat in.

M. Faigneux achtervolgde den vluchteling roepend « Houdt den dief! » Weldra werd de kerel nagezeten door een groot getal personen en, geen ontkomen meer ziende, haalde hij iets uit den zak, scheurde het aarstukken en wierp het weg. De kerel werd in handen der politie geleverd en naar het politiebureau geleid, waar hij ondervraagd werd. Hij wilde echter zijn identiteit niet doen kennen en in zijn bezit werd ook niets gevonden dat deze kon doen vaststellen. Men kwam gelukkig op den inval de stukken bijeen te zoeken van hetgene hij in de Statiestraat weggeworpen had en die een ijzerenwegabonnement bleken te zijn. Zoo wist men spoedig dat de dief zekere José Vascelles is, geboren te Lissabon (Portugal) op 12 juni 1878 handelsreiziger van beroep en gebuisvest te Anderlecht, in de St-Eloystraat.

Vascelles werd ter beschikking van het parket gehouden, en M. Faigneux werd opnieuw in het bezit zijner portefeuille gesteld.

N° 15

Dima

JOURNAL

DE L'ARI

OUDE KRANTEN VERTELLEN

De Journal des Petites Affiches: van annonceblad tot katholiek opinieblad

Het stadsarchief van Leuven bezit een grote en belangrijke krantencollectie. Alle lokale kranten, verschenen tussen 1773 en vandaag behoren tot deze verzameling. In de rubriek 'Oude kranten vertellen' willen we deze kranten in deze en volgende nieuwsbrieven aan u voorstellen. De *Journal des Petites Affiches* mag de spits afbijten.

Het annonceblad *Petites Affiches de l'arrondissement de Louvain* verscheen voor het eerst in 1819 bij uitgever Vanlinthout in de Diestestraat. Voor 9 BEF kreeg men deze krant een jaar lang toegestuurd.

Vanaf 6 januari 1835 wijzigde de titel in *Journal des Petites Affiches de l'arrondissement de Louvain*. Ondertussen was dit annoncebladje uitgegroeid tot het officieuze orgaan van de Leuvense katholieke partij en probeerde een tegengewicht te vormen voor de liberale *Journal de Louvain*.

Deze twee kranten konden tot 1848 hun leidinggevende positie in de regionale perswereld behouden. Door de wet van 26 mei 1848 werd de zegelbelasting afgeschaft, waardoor kranten en tijdschriften een ruimer publiek kregen. De *Journal des Petites Affiches* werd in deze periode als officieus blad van de katholieke zuil vervangen door officiële partijorganen, die rechtstreeks van de katholieke kiesvereniging afhingen. Geleidelijk verloor het weekblad zijn politiek karakter en evolueerde terug naar een annonceblad met naast advertenties voornamelijk berichtgeving over het buitenland en 'faits divers'. Haar functie als opinieblad had de krant na 1850 dan wel grotendeels verloren, maar ze bleef nog meer dan een eeuw bestaan. De nood aan een wekelijkse editie van gedrukte reclameboodschappen en lokale en regionale aankondigingen en bekendmakingen allerhande bleef voldoende groot tot in 1974. Het laatste nummer verscheen op 1 mei van dat jaar.

Deze krant die in het stadsarchief bewaard wordt voor de periode 1835-1974, stellen we graag aan u voor aan de hand van twee artikels uit de editie van 9 april 1905. Bijna 100 jaar geleden werd in Leuven een Luikse dief in de kraag gevat. Ook toen reeds maakte men zich zorgen over de opvoeding van de kinderen, zoals blijkt uit het tweede artikel. Dat ijdelheid van alle tijden is, bewijst de reclame voor een product 'om aan de grijze haren hunne natuurlijke kleur weer te geven'.

MARIKA CEUNEN, archivaris

DE HALSCHE HAIRRESTORER

Het beste produkt om aan de grijze haren hunne natuurlijke kleur weer te geven en om het haar jeugdig en frisch te behouden. Het is goed, onfeilbaar, spaarzaam en gezond. Het belet het uitvallen, vernietigt en voorkomt de pellen, versterkt en verfraait het haar. Het verft noch het vel noch het linnen en laat geen enkel spoor zelfs na 30 jaar gebruik.

Prijs fr. 1-50 de flesch.

Fabriek ARLIN BEAUJEAN, Hal. 1757/38
Depot te Leuven: apotheek-drogerij
Cyrille PERSOONS, 12, Naamsche straat.

Maakt uwe kinderen niet bang.

Een Duitsch dokter, de heer Goldmann, waarschuwt de ouders tegen de verderfelijke gewoonte, kinderen bang te maken. De gevolgen daarvan kunnen verderfelijk zijn voor het zenuwstelsel van het kind.

Herinneren velen onder u zich niet meer hoe ze als kind op het bedje lagen te rillen en te tillen uit vrees voor den klepperman? Hoe elk geluid of geritsel, het kraken van een rieten stoel bijv. in de stille akelig klonk als een voorbode van een naderend monster? Hoe men in eenen benauwd droom in het kinderbedje heen en weer woelde om misschien plotseling luidop roepend en met akelige visioenen voor oogen, te ontwaken?

En toch gaan vele ouders en meiden voort met de kinderen vrees in te boezemen voor onbestaande dingen. Voor kindermisjes — en ook voor jonge moeders — is het middel zoo gemakkelijk om de kleinen stil te houden. Maar 't wordt maar al te dikwijls duur betaald. Eene ernstige overweging verdient het woord van bovengemelden Dr Goldmann, waar hij schrijft:

« Reeds op jeugdigen leeftijd moet men de kinderen de vrees voor donkere kamers ontnemen. Men moet ze gewennen aan het slapen in 't donker. Men bringe ze in een donkere kamer en vertelle hun daar allerlei vroolijke verhaaltjes.

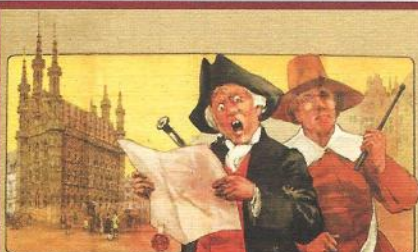
» Vooral moet men hen overtuigen van het niet bestaan van alle onmogelijke fantastische spoken. En als ze dan nog schrikachtig blijven, dan moet men ze niet ruw behandelen, dat is glad verkeerd. Men moet ze kalm en verstandig te recht wijzen. Dat werkt goed op het kinderlijk gemoed, en de onderwijzer zoowel als de dokter zal zulke handelwijze ten hoogste aanbevelen. Maar voor alles zorg men er voor, dat de kleintjes niet plotseling wakker gemaakt, niet gekust, niet met een koude hand aangeraakt worden, wanneer ze rustig liggen te slapen.

» Kortom, men vermijde in een woord alles wat een plotseling schrikken bij het slapende kind kan teweeg brengen. »

ache 9 Avril 1905 87e année

DES PETITES AFFICHES

ONDISSEMENT DE LOUVAIN

praktische informatie

Salsa! vzw
Samen Actief voor het
Leuvens StadsArchief!

Maatschappelijke zetel
Stadsarchief Leuven,
Rijschoolstraat 4/001
3000 Leuven

Bestuursleden

Gustaaf Janssens (voorzitter),
Jan Caluwaerts (ondervoorzitter),
Bieke Jorissen (secretaris),
Mark Mellaerts (penningmeester),
Gilbert Huybens (Public Relations)

U kan lid worden van Salsa! vzw

door overschrijving van
€ 10 (voor gewone leden) of
€ 25 (voor steunende leden)
op volgend rekening nummer:
068-2420772-67
Dit lidgeld omvat de driemaandelijke
nieuwsbrief, een gunsttarief bij
publicaties en gratis toegang tot
de activiteiten van de vriendenkring.

Stadsarchief Leuven

Rijschoolstraat 4/001
3000 Leuven
T 016 30 08 69
F 016 23 40 06
E archieff@leuven.be

Openingsuren leeszaal

Dinsdag:
10.00 tot 20.00 uur
Woensdag-vrijdag:
10.00 tot 17.00 uur

Salsa!.doc

C O L O F O N

is een driemaandelijke nieuwsbrief,
uitgegeven door Salsa! vzw, de Vriendenkring
van het Leuvens stadsarchief.

Het abonnement is inbegrepen
in de lidmaatschapsbijdrage voor de vzw.

Redactie
Marika Ceunen, Gustaaf Janssens, Piet Veldeman

Redactieadres
Stadsarchief Leuven

Verantwoordelijke uitgever
Gustaaf Janssens
Maria-Theresiastraat 87 | 3000 Leuven

Foto's
Eric Dewaersegger, Bieke Jorissen, stadsarchief Leuven

Druk en vormgeving
Leën Offsetdruk | Hasselt

Dit nummer wordt u aangeboden door

L. Huybens

Activiteiten van Salsa! vzw

17 april 2005:

Erfgoeddag 2005 met als thema 'Gevaar'.

Aansluitend bij de tentoonstelling van
het stadsarchief 'Leuven onder water'.
De overstromingen van Leuven van
1890 tot 1980' organiseert Salsa! vzw
twee activiteiten:

- 11.00 uur: wandeling langs
de Dijle met Mia Gilleir
(vertrek aan het stadsarchief)
- 14.00 uur: lezing in het stadsarchief
over de overstromingen
door Guido Claesen

Vooraf inschrijven kan via mail
(elke.abbeloos@leuven.be)
of telefonisch (016 30 08 69).